

ด่วนที่สุด

ที่ ว 0803/ 5951

สพ. 954
วันที่ 27 ก.ค. 2541
เวลา 15.10 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 2957
วันที่ 1 พ.ค. 2541 เวลา 13.00

36/18

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม

ถนนพระราม 6 ราชเทวี กทม. 10400

26 พฤษภาคม 2541

เรื่อง แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/17099 ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณา เรื่อง แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา จำนวน 100 ชุด ๗ ๕๐๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งคืนเรื่องแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมพิจารณาอีกครั้ง เนื่องจากได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีท่านใหม่ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว ขอยืนยันการเสนอแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบสำหรับใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาต่อไป ซึ่งรายละเอียดของแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา สรุปได้ดังนี้

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีเนื้อที่ประมาณ 9,807 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดพัทลุง สงขลา และนครศรีธรรมราช มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติสูงมากจึงทำให้ทะเลสาบสงขลา มีความอุดมสมบูรณ์สูง แต่ในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมทะเลสาบสงขลาประสบปัญหาหลายประการ ปัญหาการตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา และการลดลงของปริมาณสัตว์น้ำ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่รอบทะเลสาบสงขลา ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเร่งด่วน ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา เพื่อประสานงานกับทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้งคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบในการเสนอแผนเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาแล้วเสร็จ และเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อร่างแผนดังกล่าว เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2539 โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ

1. วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผน

1.1 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ ป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางน้ำ ความตื่นตัว และการเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

1.2 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำโครงการเพื่อของงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

1.3 เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. เป้าหมายของแผน

2.1 เพื่อรักษาคุณภาพน้ำในทะเลสาบสงขลาให้เสื่อมโทรมลงไปกว่าปัจจุบัน

2.2 เพื่อฟื้นฟูให้ทะเลสาบสงขลา มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. สำคัญของแผนงาน/โครงการ

แผนงานที่กำหนดในโครงการแก้ไขปัญหามลพิษของทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยแผนงานตามลักษณะกิจกรรม จำนวน 5 แผนงาน 52 โครงการ ในวงเงินงบประมาณ 2,288.33 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น

(1) แผนงานบำบัดและฟื้นฟู	รวม 19 โครงการ	เป็นเงิน 2,189.35	ล้านบาท
(2) แผนงานเฝ้าระวังและป้องกัน	รวม 11 โครงการ	เป็นเงิน 59.97	ล้านบาท
(3) แผนงานสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก	รวม 12 โครงการ	เป็นเงิน 7.39	ล้านบาท
(4) แผนงานวิจัยเชิงปฏิบัติ	รวม 9 โครงการ	เป็นเงิน 22.62	ล้านบาท
(5) แผนงานติดตามและประเมินผล	รวม 1 โครงการ	เป็นเงิน 9.0	ล้านบาท

เมื่อพิจารณาในเรื่องงบประมาณในการดำเนินการตามแผนงานดังกล่าว สามารถจำแนกได้ ดังนี้

3.1 โครงการที่ได้รับงบประมาณแล้วจำนวน 13 โครงการ วงเงิน 1,913.38 ล้านบาท

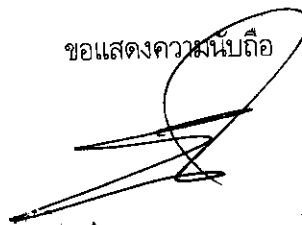
3.2 โครงการที่สามารถดำเนินการได้ตามภารกิจของจังหวัดภายใต้แผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 19 โครงการ วงเงิน 203.19 ล้านบาท

3.3 โครงการที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลางจำนวน 20 โครงการ วงเงิน 171.76 ล้านบาท

* รวมโครงการและงบประมาณที่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในครั้งนี้ ทั้งสิ้น 39 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 374.95 ล้านบาท สำหรับรายละเอียดตามที่ได้กล่าวข้างต้นปรากฏในเอกสารประกอบการพิจารณาตามที่ได้แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัมพันธ์ มนะสิการ)

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. 2795202 โทรสาร. 2713226

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 3869
วันที่ ๔ ส.ย. ๒๕๓๙ เวลา ๑๑.๐๐

38/๑๘
สปป. ๑๒๐๖
วันที่ ๑๖ มี.ย. ๒๕๓๙
เวลา ๑๑.๐๐

ที่ รว ๐๘๐๓/ ๗๗๙๗

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

และสิ่งแวดล้อม

ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๑ ส.ย. ๒๕๓๙

พฤษภาคม ๒๕๔๐

เรื่อง แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณา เรื่อง แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา
จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามที่ คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีมติให้คณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา พิจารณาจัดทำร่างแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อาทิ การตื้นเขินมลพิษทางน้ำ และการเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำอย่างต่อเนื่อง โดยให้เสนอร่างแผนฯ ให้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป นั้น

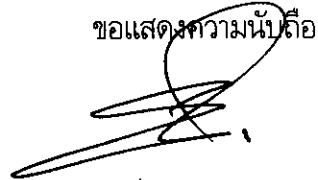
คณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา ได้จัดทำร่างแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา และเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พิจารณา เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เห็นชอบกับร่างแผนฯ โดยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขร่างแผนฯ ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน บัดนี้คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จและคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้พิจารณาให้ความ

เห็นชอบ/...

เห็นชอบแล้วรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จึงขอ -
เสนอแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เพื่อขอ
ความเห็นชอบสำหรับใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไป
ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบ
สงขลาเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. 279-5202

โทรสาร 279-8088

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 7829
วันที่ 3 พ.ย. 2540
เวลา 13.05

ที่ วว 0803/ 15009

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

และสิ่งแวดล้อม

ถนนพระราม 6 ราชเทวี กทม. 10400

ฉบับ 2828
วันที่ 24 พ.ย. 40
เวลา 13.05

30 ตุลาคม 2540

เรื่อง แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/12707 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้แจ้งให้กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกันพิจารณาให้ข้อยุติในเรื่อง แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดการประชุมเพื่อ พิจารณาแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา ร่วมกับผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2540 โดยพิจารณาใน 3 เรื่อง ได้แก่ (1) ความซ้ำซ้อน ของโครงการในแผนงานสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก (2) การชะลอโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงใน ทะเลสาบ และโครงการกองทุนหมุนเวียนเครื่องมือประมงในแผนงานบำบัดและฟื้นฟู และ (3) การปรับปรุงโครงการ ปลุกป่า และวิจัยการปลูกป่าพรุในแผนงานเฝ้าระวังและป้องกัน ซึ่งผลการประชุมได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรม พื้นที่ดำเนินการ และกลุ่มเป้าหมายของโครงการในแผน สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก เห็นควรจัดทำรอบทิศทาง การดำเนินงานของโครงการในลักษณะบูรณาการ เพื่อให้ เกิดกระบวนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับภารกิจที่ได้กำหนดไว้

2. เห็นควรให้ชะลอกิจกรรมการจัดตั้งกองทุนของโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงใน ทะเลสาบสงขลา และโครงการกองทุนหมุนเวียนเครื่องมือประมงไว้ก่อน เนื่องจากคล้ายคลึงกันกับกิจกรรมของ โครงการที่ได้เสนอมาแล้ว นอกจากนี้ ยังไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ที่จะรวม

2/กองทุนต่างๆ...

กองทุนต่างๆ และเงินทุนหมุนเวียนที่กระจายกันอยู่หลายหน่วยงานให้รวมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานกองทุน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกองทุน ที่มุ่งไปสู่การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายเดียวกันด้วย

3. เห็นควรสนับสนุนโครงการปลูกป่าและวิจัยการปลูกป่าไม้พรุ เนื่องจากมีการกำหนดพื้นที่ดำเนินการที่ชัดเจน และได้ผ่านความเห็นชอบของสำนักงานป่าไม้เขตสงขลา กรมป่าไม้แล้วว่าเหมาะสมสามารถดำเนินการได้จริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการศึกษาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปึงพันธ์ มະสิการ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร 279-5202 โทรสาร 271-3226

เรื่อง

แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา

เรื่องเดิม

ตามที่คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา ทั้งนี้ด้วยพิจารณาเห็นว่าลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในปัจจุบันมีความเสื่อมโทรมมาก เนื่องจากปัญหาและสาเหตุหลายประการ ในการแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาจึงเห็นควรให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา เพื่อประสานงานกับทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้งคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในการเสนอแผนเพื่อแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา และเนื่องจากปัญหาคความเสื่อมโทรมดังกล่าวมีความซับซ้อนและหลากหลาย คณะกรรมการฯ จึงเน้นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความเสื่อมโทรมของทะเลสาบซึ่งจะต้องรีบดำเนินการก่อน ได้แก่ ปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหาคความตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา และปัญหาการลดลงของสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา โดยเสนอเป็นแผนระยะสั้น 5 ปี

สภาพปัญหาและสาเหตุ

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ลุ่มน้ำ และผลจากความอุดมสมบูรณ์ ดังกล่าว เป็นเหตุให้เกิดอัตราการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่ป่าไม้ไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรมลักษณะสวนยางพารา สวนผลไม้และนาข้าว สูงมากจากการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าไม้ไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพื้นที่สูงซึ่งทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินในอัตราที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการตกตะกอนในทะเลสาบสงขลา และเกิดสภาพการตื้นเขินในหลายบริเวณในระยะต่อมา นอกจากนี้ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินครั้งใหญ่ในคาบสมุทรสทิงพระและรอบทะเลสาบสงขลาตอนล่าง โดยการเปลี่ยนจากนาข้าวและสวนผลไม้ เป็นนาุ้งและบ่อเลี้ยงปลา เนื่องจากอัตราค่าตอบแทนจากการดำเนินการดังกล่าวสูงกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม จึงทำให้มีการขยายตัวของกิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเป็นเนื้อที่หลายหมื่นไร่

ปัญหามลพิษทางน้ำ

แม้ว่ารายงานคุณภาพน้ำของทะเลสาบสงขลาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในบางบริเวณ โดยเฉพาะบริเวณริมทะเลสาบที่เป็นที่ตั้งของชุมชน และบริเวณปากคลองสายหลักที่ไหลลงสู่ทะเลสาบ มีคุณภาพน้ำในเกณฑ์ที่เสื่อมโทรม โดยสาเหตุหลักคือ

1.) น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมปลากระป๋อง อาหารทะเลแช่แข็ง ปลาป่นและผลิตภัณฑ์ยางพารา ทั้งที่ปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลสาบโดยตรงและผ่านคลองต่างๆ ก่อนไหลลงสู่ทะเลสาบ แม้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้จะมีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย แต่ยังไม่ปรากฏการร้องเรียนเกี่ยวกับการปล่อยน้ำทิ้งโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายทำให้เกิดภาวะน้ำเน่าเสีย

2.) น้ำเสียจากการเกษตรกรรม โดยเฉพาะจากการทำปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จากบริเวณอำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา ไปจนถึงอำเภอหัวไทร และอำเภอปากพะนังจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำในทะเลสาบสงขลา

ปัญหาการตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา

เกิดจากสาเหตุสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ของพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีความสูงชัน การไหลของน้ำจากเชิงเขาลงสู่ทะเลสาบจึงเกิดการชะตะกอนดินลงสู่ทะเลสาบ และเมื่อน้ำทะเลหนุนขึ้นสูง ความเร็วของน้ำที่ไหลลงสู่ปากอ่าวลดลง ทำให้น้ำหยุดไหล หรือไหลช้า เกิดการตกตะกอนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ วิธีการทำการเกษตรที่มีการไถพรวนดินเป็นประจำนั้นทำให้ ดินชั้นบนง่ายต่อการถูกพัดพา รวมทั้งการบุกรุกพื้นที่ป่า ทำลายพืชปกคลุมดิน ทำให้ปัญหาการชะล้างพังทลายของดินทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

ปัญหาการลดลงของปริมาณสัตว์น้ำ

ในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา มีการใช้เครื่องมือทำการประมงที่ผิดกฎหมายเป็นจำนวนมากทั้ง ไช้หนัง โพงพาง และเรืออวนรุน นอกจากจะเป็นสาเหตุที่ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำแล้ว การใช้เครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมายดังกล่าวยังก่อปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวประมงและเรือขนาดใหญ่ที่เข้าออกในทะเลสาบ ทำลายทัศนียภาพที่สวยงามของทะเลสาบ นอกจากนี้ การลดลงและสภาพที่เสื่อมโทรมของป่าชายเลนซึ่งเป็นที่พักตัวของสัตว์น้ำวัยอ่อน เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลง

การดำเนินงานของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา ทางด้านมลพิษทางน้ำ การตื่นเงินของทะเลสาบสงขลา และการลดลงของสัตว์น้ำในทะเลสาบนั้น มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานเข้าดำเนินการได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เทศบาลเมือง สำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมป่าไม้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งได้เริ่มดำเนินการในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมแล้ว อย่างไรก็ตาม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาได้มอบหมายให้คณะกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา จัดทำแผนแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบในระยะสั้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทะเลสาบสงขลาในระยะสั้นสำหรับหน่วยงานปฏิบัติต่อไป

บัดนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำร่างแผนเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้นำเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและคณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบต่อร่างแผนดังกล่าว พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2539 กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงได้เสนอร่างแผนดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแผนงานพิจารณาของงบประมาณดำเนินการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลาต่อไป

สาระสำคัญของร่างแผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ ป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางน้ำ ความตื่นเงิน และการเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ อย่างต่อเนื่อง ครบวงจรและมีประสิทธิภาพ
- 1.2 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 1.3 เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ดูแล และติดตามผลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. เป้าหมายของแผน

- 2.1 เพื่อรักษาคุณภาพน้ำในทะเลสาบสงขลาให้เสื่อมโทรมลงไปกว่าปัจจุบัน
- 2.2 เพื่อฟื้นฟูให้ทะเลสาบสงขลา มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. สำคัญของแผนงาน/โครงการ

แผนงานที่กำหนดในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา จะประกอบด้วยแผนงานตามลักษณะกิจกรรม จำนวน 5 แผนงาน คือ

(1) แผนงานบำบัดและฟื้นฟู	รวม 19 โครงการ	เป็นเงิน 2,189.35 ล้านบาท
(2) แผนงานเฝ้าระวังและป้องกัน	" 11 "	" 59.97 "
(3) แผนงานสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก	" 12 "	" 7.39 "
(4) แผนงานวิจัยเชิงปฏิบัติ	" 9 "	" 22.62 "
(5) แผนงานติดตามและประเมินผล	" 1 "	" 9.0 "

การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ การตื่นขึ้นของทะเลสาบ การลดลงของสัตว์น้ำในทะเลสาบ ในระยะเวลา 5 ปี จะประกอบด้วยโครงการและกิจกรรมหลัก จำนวน 52 โครงการ ในวงเงินงบประมาณ 2,288.33 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น

3.1 โครงการที่ได้รับงบประมาณแล้วจำนวน 13 โครงการ วงเงิน 1,913.38 ล้านบาท

3.2 โครงการที่สามารถดำเนินการได้ตามภารกิจของจังหวัดภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด และยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 19 โครงการ วงเงิน 203.19 ล้านบาท

3.3 โครงการที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลางจำนวน 20 โครงการ วงเงิน 171.76 ล้านบาท

รวมโครงการและงบประมาณที่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในครั้งนี้ ทั้งสิ้น 39 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 374.95 ล้านบาท

รายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมและงบประมาณที่ขอตั้งระหว่างปี 2543-2547 และหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา นั้น ปรากฏตามรายละเอียดในเอกสารประกอบการพิจารณาที่แนบ

ประเด็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

1. เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา
2. อนุมัติงบประมาณและหน่วยงานดำเนินการตามแผนฯ จำนวน 374.95 ล้านบาท โดยแบ่งเป็น

2.1 งบประมาณที่ขอภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด 203.19 ล้านบาท

2.2 งบประมาณที่ขอสนับสนุนจากส่วนกลาง จำนวน 171.76 ล้านบาท

ผลกระทบของการลงมติ

46/48

ผลดี

1. หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา สามารถใช้แผนการแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา เป็นกรอบการดำเนินงานในการแก้ไขความเสื่อมโทรมทางด้านคุณภาพน้ำความตื้นเขินทะเลสาบสงขลา และการเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในทะเลสาบ

2. ปรับปรุงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของทะเลสาบสงขลาดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบทางด้านบวกให้สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้น

ผลเสีย

ไม่มี

ตารางที่ 1 แผนงานและกิจกรรมรวม

แผนงาน	จำนวนโครงการ (งบประมาณ : ล้านบาท) เพื่อ			รวม โครงการ (งบประมาณ)
	แก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ	แก้ไขปัญหาคาการตื้นเขินของทะเลสาบ	การฟื้นฟูและเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ	
1. บำบัดและฟื้นฟู	12 (2,107.7)	1 (0.5)	6 (81.15)	19 (2,189.35)
2. เฝ้าระวังและป้องกัน	6 (1.98)	3 (51.69)	2 (6.3)	11 (59.97)
3. สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก	12 (7.39)			12 (7.39)
4. ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ	9 (22.62)			9 (22.62)
5. ติดตามและประเมินผล	1 (9.0)			1 (9.0)
รวม				52 (2,288.33)

ตารางที่ 2 แผนงาน/โครงการที่ได้รับงบประมาณแล้วอยู่ในระหว่างการดำเนินการ

47/48

แผนงาน	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)
1. บำบัดและฟื้นฟู	6	1,911.5
2. เฝ้าระวังและป้องกัน	4	0.38
3. สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก	-	-
4. ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ	3	1.5
5. ติดตามและประเมินผล	-	-
รวม	13	1,913.38

ตารางที่ 3 แผนงาน/โครงการที่ควรบรรจุภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

แผนงาน	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)
1. บำบัดและฟื้นฟู	6	196.2
2. เฝ้าระวังและป้องกัน	2	1.6
3. สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก	11	5.39
4. ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ	-	-
5. ติดตามและประเมินผล	-	-
รวม	19	203.19

ตารางที่ 4 แผนงาน/โครงการที่ขอรับงบประมาณจากส่วนกลาง

แผนงาน	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)
1. บำบัดและฟื้นฟู	7	81.65
2. เฝ้าระวังและป้องกัน	5	57.99
3. สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก	1	2.0
4. ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติ	6	21.12
5. ติดตามและประเมินผล	1	9.0
รวม	20	171.76

แผนแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา

โดย

คณะกรรมการเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมของทะเลสาบสงขลา